

Heidi Klijsen over *Voorkom ruzie bij de kist*

“Sommige erfrechtzaken zijn net een soapserie. Zelfs achter een theelepeltje kan een stuwmeer aan opgekropte emoties schuilgaan.”

Waarover gaat *Voorkom ruzie bij de kist* precies?

Heidi Klijsen (co-auteur): “*Voorkom ruzie bij de kist* zoomt in op spraakmakende erfrechtelijke kwesties, vaak uit recente rechtspraak. De meeste verhalen in het boek zijn dus waargebeurd, al zou je dat bij kopjes als ‘De dronken vrouw met het keukenmes’ en ‘De fatale huwelijksreis’ misschien niet denken. Maar naast die smeug opgediende verhalen laten we ook zien wat je kunt doen om zelf de geschetste problemen te voorkomen. En hoe je het ook fiscaal gezien een beetje leuk kunt houden.”

Hoe zijn jullie bij de samenstelling concreet te werk gegaan? Hoe is het boek praktisch tot stand gekomen?

“Ik leerde Bernard Schols een jaar of vijf geleden kennen, toen ik als journalist een artikel over erfrecht schreef voor Elsevier Weekblad. We hadden direct een goede klik, dus ook daarna was Bernard de eerste die ik belde als ik een erfrechtdeskundige nodig had. Zijn dossierkennis is ongeëvenaard en hij weet het ook nog eens met humor te verpakken, voor een journalist is dat natuurlijk heerlijk. Twee jaar geleden zaten we na de afronding van een artikel op een terrasje in mijn woonplaats Breda. We waren allebei enthousiast over het eindresultaat. Bernard opperde toen spontaan: ‘We zouden eigenlijk een boek moeten schrijven samen.’ Toen hebben we nog maar een wijntje besteld en het plan direct beklonken.”

Waarom is deze herziene editie er nu gekomen? Erfrecht is nog veranderlijker dan het weer?

“Het is niet zozeer dat er veel ingrijpend gewijzigd was. Maar het boek was na een jaar al toe aan zijn vijfde druk en er waren weer wat mooie uitspraken geweest. We besloten toen om die nieuwe druk te updaten met de cijfers van 2020 en een aantal nieuwe verhalen op te nemen.”

Het centraal uitgangspunt in jullie boek luidt: het is maar van welke kant je het bekijkt. Kan je dit principe concreet toelichten?

“Dit is een gevleugelde uitspraak van Bernard, die hij ook in zijn lezingen vaak opvoert. Het betekent dat elke zaak twee kanten heeft. Bijvoorbeeld die van de schenker en van de ‘beschonkene’, of van degene die zelf iemand onterft en die onterfd wordt. Wat voor de een goed uitpakt, kan voor de ander slecht uitpakken en andersom.”

Als je één markant verhaal of anekdote uit jullie boek mag uitkiezen: wat zou dat dan zijn? En waarom?

“*Beauty and the beast*, één van onze eerste verhalen. Omdat dat typisch zo’n verhaal is waarvan je denkt: wie doet nu zoiets? Een typisch voorbeeld van iemand die wel heel ver gaat om het leven van zijn vrouw, ook na zijn dood, zuur te maken. Het gaat over een vijftiger, wij noemen hem Rob. Hij heeft in zijn testament bepaald dat zijn vrouw wel in het huis mag blijven wonen, maar verbindt daar nogal ongebruikelijke, kwetsende voorwaarden aan. Zo is het haar verboden om haar moeder – Robs schoonmoeder dus – thuis te ontvangen en moet zij de werkkamer van Rob in zijn huidige staat houden. Ook stelt Rob allerlei eisen aan de mate waarin zijn vrouw het huis en de tuinen moet onderhouden. Net als Belle in het sprookje *Beauty and the beast* zit zij

dus gevangen in het kasteel van het ‘beest’. Gelukkig voor haar maakt de rechter korte metten met dit liefdeloze testament.”

Als je één opmerkelijke figuur uit jullie boek mag kiezen: Wie zou dat zijn en waarom?

“Ik had toen wij het boek schreven meteen een voorliefde voor de arme hondjes Milo en Herman. Hun baasjes gaan scheiden en belanden voor de rechter omdat ze er niet uitkomen wie de hondjes krijgt. De rechter beslist uiteindelijk dat ieder één van de jack russells krijgt en gooit – heel bijzonder vind ik – een munt op om de verdeling te bepalen.

Nu de vijfde druk er is, denk ik dat de Tattoo-opa het wint, uit een van onze nieuwe verhalen ‘Tattoo-opa en het beschonken kleinkind’. Hij schenkt graag aan zijn kleinkinderen, maar verbindt daar enorm zware voorwaarden aan. Zo mag het kleinkind zich niet ‘laten ontsieren’ met een tattoo groter dan twintig vierkante centimeter. Ook mag het geen lachgas gebruiken of zich schuldig maken aan ‘comazuipen’. En zelfs aan zijn gewicht stelt opa nauwkeurige grenzen. Opa neemt de gezondheid van zijn kleinkind duidelijk nogal serieus.”

Jullie beschrijven de praktijkvoorbeelden/verhalen met heel veel humor. De titels zijn soms hilarisch: bijvoorbeeld *De ex leeft nog... maar de inspecteur ook* of *De executeur geëxecuteerd*. Geweldig! Waarom die aanpak? Zonder die relativering zou het een (dood)saai boek geworden zijn?

“Sommige erfrechtuitspraken zijn net een soapserie, het is ontzettend leuk om daar in te duiken en een lekker leesbaar verhaal van te maken. Natuurlijk zijn de spelregels rond erfrecht soms best taai en ingewikkeld, maar als je ze verpakt in dit soort verhalen, zijn ze hopelijk voor de lezer prima te verteren en zelfs leuk om te lezen.”

Rode draad in jullie boek is de ongelofelijke vindingrijkheid van mensen in hun pogingen om de fiscus te slim af te zijn. Graag enkele voorbeelden hiervan.

“Er staan in ons boek inderdaad verhalen waarin dit wordt geprobeerd, al zijn die pogingen niet altijd even succesvol. Zo gaat het weleens mis met schenkingen die nog gauw op het sterfbed worden gedaan of een huis dat op naam van de kinderen wordt gezet. In *Voorkom ruzie bij de kist* lees je hoe je dit soort erf-

“Ellende over erfrecht komt in de beste families voor.”

rechtelijke bloopers voorkomt en hoe je de zaken wél goed aanpakt.”

Welke les(sen), welke tip(s) moeten we zeker onthouden uit jullie boek? Graag je Top 3 Tips om een erfrechtelijk bloedbad te voorkomen.

“1. Laat altijd een testament opmaken. Anders zeg je in feite: overheid, regel het maar. Gedoe over de erfenis kun je voor een groot deel voorkomen als je het heft in eigen hand neemt en in je testament zo min mogelijk aan het toeval over laat.

2. Benoem een executeur: iemand die je volledig vertrouwt en die als ‘manager’ je nalatenschap mag afwikkelen. Als hij of zij de bevoegdheid heeft om de nalatenschap te verdelen – een zogenoemde driesterrenexecuteur – hebben de nabestaanden zich hiernaar te voegen en valt er weinig te ruziën.

3. Zorg ervoor dat je op het ‘moment suprême’ op nul uitkomt, dan is er niets meer om ruzie over te maken.”

Wat is volgens jullie het grootste misverstand dat momenteel nog steeds bestaat over erfrecht?

“Toen we het boek aan het schrijven waren, kreeg ik van vrienden en kennissen vaak de vraag: ‘Is dat niet hartstikke saai, een boek over erfrecht?’ Maar dat is het dus niet als je het op deze wijze aanpakt. Het erfrecht zit boordevol spannende verhalen en is verre van saai. Een ander belangrijk misverstand is dat samenwoners automatisch van elkaar erven.”

Stel: je bent “Minister van Erfenissen en Erfrecht” en je mag drie dingen op beleidsvlak veranderen wat deze materie betreft. Welke drie dingen zouden dat dan zijn? En waarom?

“1. De erfrechtelijke termijnen verlengen, die zijn nu erg kort. Gun nabestaanden wat meer tijd om alles rustig af te handelen.

2. Samenwoners na een bepaalde tijd toch van elkaar laten erven, dat sluit veel beter aan op de realiteit.

3. De fiscale verschillen tussen nabijen – je partner en afstammelingen in de rechte lijn – en overigen verkleinen. Zo betaalt een echtgenoot over een zeer groot deel van de erfenis (ruim 660.000 euro) 0 procent erfbelasting, terwijl een samenwonende vriend zonder samenlevingscontract maar liefst 40 procent betaalt.

Welk inzicht, welke levensles(sen) heb je zelf aan het schrijven van je boek overgehouden?

“Dat ellende over erfrecht in de beste families voorkomt. Zelf heb ik altijd gedacht: dit zal mij nooit overkomen, ruzie over zo iets onbenulligs als geld en spullen. Maar als ik met mensen over het boek praat, komen de verhalen al snel los. Bijna iedereen kent wel een verhaal over een familieconflict over een erfenis. Zelfs achter een theelepeltje kan een stukje meer aan opgekropte emoties schuilgaan. Kortom: regel je zaakjes goed.”

Voorkom een erfrechtelijk bloedbad

De erfenis is niet zelden een bron van familieconflicten en daarbij heb je een van je grootste erfgenamen, de fiscus, niet zelf voor het kiezen. Door ongelukkige passages in je testament of schenkingsakte zijn dure fouten snel gemaakt. Hoe voorkom je dat je laatste wil uitloopt op een erfrechtelijk bloedbad en houd je het – ook fiscaal gezien – gezellig?

Vergeet al die tranentekkende series, romans en films; wie van echt onversneden drama houdt, haalt z'n hart op in het hedendaagse erfrecht. Dit boek zoomt in op spraakmakende erfrechtelijke kwesties en laat zien wat je kunt doen om de geschetste problemen te voorkomen. De auteurs nemen je op humorvolle wijze mee en beantwoorden onder andere de volgende vragen:

- Voorkom ruzie over de nalatenschap, oftewel: hoe erf je zonder scherven?
- Wat kun je doen om de fiscus zoveel mogelijk buiten de deur te houden?
- Hoe ban je erfrechtelijke bloopers uit je testament?
- Waarom moet je een erfenis niet zomaar klakkeloos aanvaarden?
- Hoe voorkom je dat een papieren schenking of een ‘jubelton’ toch wordt belast?
- Is het mogelijk je kinderen te onterven?

€ 20 - ISBN 9789462961555 - reeds verschenen